

§

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У
БЕОГРАДУ
Гж-3315/2018
08.05.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Драгане Бољевић, председника већа, Снежане Живковић и Милице Аксентијевић, чланова већа, у парници тужиоца АА, чији је пуномоћник АБ, адвокат, против тужене Републике Србије – Министарства правде, коју заступа Државно правобранилаштво, са седиштем у Београду, Немањина 22 – 26, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П-33493/16 од 30.01.2018. године, у седници већа одржаној дана 08.05.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ жалба тужиоца као неоснована и ПОТВРЂУЈЕ пресуда Првог основног суда у Београду П-33493/16 од 30.01.2018. године у ставовима првом и другом изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, одбијен је захтев тужиоца да му тужени исплати износ од 667.328,25 динара на име накнаде материјалне штете у виду измакле користи и стварне штете, са законском затезном каматом од 04.04.2016. године до исплате. Ставом другим изреке обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 22.500,00 динара, са законском затезном каматом од дана када су наступили услови за извршење до исплате, док је ставом трећим изреке одбијен захтев тужене за камату на трошкове парничног поступка за период од дана 30.01.2018. године па до дана наступања услова за извршење.

Против наведене пресуде тужилац је благовремено изјавио жалбу побијајући је, како то произлази из садржине жалбе, у ставовима првом и другом изреке из свих разлога прописаних одредбом члана 373. став 1. ЗПП. Жалбене разлоге је образложио и жалбени предлог изнео.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 386. Закона о парничном поступку – ЗПП ("Службени гласник РС", бр.72/2011, 49/2013 – одлука Уставног суда, 74/2013 – одлука Уставног суда, 55/2014, 87/2018), Апелациони суд у Београду је оценио да жалба тужиоца није основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачке 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, због којих би се побијана одлука морала укинути, а жалбом тужиоца неосновано се указује да је у првостепеном поступку учињена битна повреда одредаба парничног поступка из тачке 12. члана 374. став 2. ЗПП. Изрека пресуде је разумљива, не противречи сама себи ни разлозима који су наведени у погледу свих битних чињеница на јасан, непротивречан и убедљив начин, а који логично и недвосмислено произлазе из изведених доказа и целокупног стања у спису, услед чега пресуда нема недостатака због којих се не би могла испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је као предузетник био власник СЗР "Мото-ремонт Феникс". На основу наредбе истражног судије Посебног одељења Вишег суда у Београду од 10.05.2011. године, овлашћена службена лица Министарства унутрашњих послова извршила су претрес стана и других просторија тужиоца ради проналажења трагова кривичног дела из чл. 346. и 246. Кривичног законика. Том приликом пронађени су и одузети предмети који су ближе описани у записнику о претресању стана и других просторија од 11.05.2011. године и у потврди о одузетим предметима од истог датума. Против тужиоца је, поред осталих, решењем истражног судије наведеног одељења од 07.06.2011. године било одређено спровођење истраге због основане сумње да је извршио кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из чл. 246. ст. 6. у вези ст. 1. КЗ. Наведни кривични поступак је, због одустанка јавног тужиоца од кривичног гоњења обустављен решењем од 09.11.2011. године.

Полазећи од наведеног првостепени суд је закључио да тужилац нема право на накнаду штете, сагласно одредбама чл. 172. а у вези са одредбом чл. 189. ЗОО, те одредбом чл. 231. ЗПП. При заузимању оваквог становишта, првостепени суд је имао у виду тврдње тужиоца да су просторије његове фирме биле запечаћене и да због тога није могао да ради и остварује зараду. Међутим, докази чије је извођење тужилац предложио не упућују на закључак да су просторије биле запечаћење, нити да му је, од стране државних органа, било забрањено да их користи у одређеном периоду. Ово посебно када се има на уму и сам исказ тужиоца, који се приликом саслушања изјаснио да не зна када су просторије отпечаћене. С тим у вези, првостепени суд је ценио и то да је фирма тужиоца брисана из надлежног регистра 22.12.2011. године, при чему тужилац током поступка није приложио нити предложио извођење доказа на околност разлога за брисање фирме из регистра. Суд је ценио и налаз вештака, у којем се наводи разлика између остварене добити у 2010. и 2011. години, али је закључио да овај доказ не може

бити од значаја за предметни поступак у оном делу у коме се разлика посматра за период 01.08.2011. године до 31.12.2011. године, јер је наводна забрана била на снази до јула месеца 2011. године. Осим тога, из материјалних доказа, конкретно потврде банке о промету рачуна за период 01.01.2010. – 31.12.2011. године, произлази да је у означеном периоду радња тужиоца имала више дуговања него потраживања. Самим тим, тужилац није доставио ниједан доказ да су му током претреса извршеног по наредби истражног судије, одузете ствари које су потребне за обављање делатности предузећа, нити пак доказ да је донето решење којим му се забрањује обављање редовне делатности. Сходно томе, а како је сам претрес извршен будући да су се у просторијама фирме налазили предмети извршења за које је СС правоснажно осуђен, јасно је да је просторије фирме било неопходно извесно време запечатити. Следом реченог, како тужилац својим наводима и предложеним доказима није суштински указао у чему се састоји незаконит рад тужене, с обзиром на то да је предузимање мера у склопу вођења кривичног поступка тужена вршила на основу и у границама својих законских овлашћења, то наведено не представља незаконити и неправилан рад у смислу члана 172. ЗОО, па постављени захтев ни из тог разлога не може уживати пружање тражене судске заштите, због чега је донета одлука као у изреци побијане пресуде.

Наведено чињенично стање утврђено је потпуно и поуздано и оно недвосмислено произлази из доказа у списима, које је првостепени суд правилно оценио у смислу члана 8. ЗПП. Жалбом тужиоца чињенично стање није са успехом доведено у сумњу, нити су у жалби истицане нове чињенице или предложени нови докази, у смислу члана 372. став 1. ЗПП.

На правилно утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право када је оценио да у описаној ситуацији нису испуњени законом прописани услови из чл. 172, а у вези са чл. 155. и 189. ЗОО за пружање тражене судске заштите, у ком смислу правилност чињенично-правног закључка на коме је донета пресуда заснована није са успехом жалбом доведена у сумњу.

Приликом одлучивања о тужбеном захтеву, првостепени суд је правилно применио одредбу члана 231. ЗПП, којом је прописано да ако суд на основу изведених доказа (члан 8. ЗПП) не може са сигурношћу да утврди неку чињеницу, о постојању те чињенице примениће правила о терету доказивања (став 1), при чему странка која тврди да има неко право сноси терет доказивања чињенице које су битне за настанак или остваривање права ако законом није друкчије одређено (став 2). Стога је, а супротно схватању и тврдњама изнетим у жалби, током поступка остало неутврђена, пре свега, постојање штете коју је тужилац наводно претрпео. У том смислу, првостепени суд је правилно анализирао изведене доказе (материјалне доказе и исказ тужиоца) и закључио да се на основу њих не може извести поуздан закључак о штети која је тужиоцу наводно причињена. Услед тога је неосновано жалбено указивање да су неоправдана очекивања суда да тужилац седам година након спорног догађаја треба прецизно да памти све датуме. Наиме, првостепени суд правилно закључује да је, с обзиром на наводе на којима почива тужбени захтев, било потребно у поступку прецизно одредити у ком периоду тужиочева радња није обављала регистровану делатност, а да је то у вези са спровођењем истрагом. Међутим, тужилац на коме је, пре

свега, терет доказивања чињенице да је претрпео штету и то у одређеном износу, није суду пружио одговарајуће доказе на основу којих би се ван разумне сумње потврдили његови наводи. Управо супротно, изведени докази упућују на закључак да се не зна тачно у ком периоду је тужилац био онемогућен да обавља своју делатност, да из надлежног регистра не произлази из којих разлога је фирма напослетку затворена и брисана, као и да се спорни период за који је вештачена измакла корист протеже до краја 2011. године, иако је брисање извесно извршено 23.12.2011. године. У том контексту, ни указивање на исказе сведока СС1 и СС2 не доводи у сумњу закључак првостепеног суда о недоказаности тужиоцевих навода. Примера ради, уколико се имају на уму искази именованих сведока везано за цену радова (поправки) које су планирали да изврше у радњи тужиоца, то произлази да само за њих двојицу укупан износ превазилази просечан месечни промет за исти период 2010. године (када је радња боље пословала), при чему само радови за сведока СС1 представљају укупан неостварени промет за спорна три месеца 2011. године (01. маја – 31. јула). Наведено је важно, с обзиром на то да, када је реч о овом виду материјалне штете, односно спречевању повећања имовине (члан 155. ЗОО) одредбом члана 189. став 3. ЗОО прописано је да се при оцени висине измакле користи узима у обзир добитак који се могао основано очекивати према редовном току ствари или према посебним околностима, а чије остварење је спречено штетниковом радњом или пропуштањем. Из изложеног следи да тај добитак свакако не може представљати наду или очекивање неког лица о добитку који би евентуално могао да буде остварен, као што је намера тужиоца да обавља одређену делатност. Стога је измакла корист само она корист коју је оштећено лице основано могло да очекује да није уследила штетна радња. Следом реченог, а имајући на уму да изведени докази не говоре у прилог томе да би тужилац у утуженом периоду остварио приход који је ставио у основ свог захтева, нити је пак током поступка приложио односно предложио извођење других доказа на основу којих би било могуће утврдити висину овог вида штете, као ни стварне штете, уколико су му оне заиста биле причињене, чине неоснованим његов захтев за накнаду ова два вида материјалне штете, а како је то правилно закључио и првостепени суд. Сагласно заузетом становишту другостепеног суда, јасно је да су без утицаја наводи да је међу странакама било неспорно да тужилац у одређеном периоду није могао да обавља своју делатност. Ово будући да тај период тужилац није могао изричито да определи, тиме ни докаже, а остали изведени докази пак не говоре у прилог закључку садржаном у налазу и мишљењу судског вештака, да се за цео спорни период има узети период од 11. маја до 31. децембра 2011. године.

Такође, а с претходним је у вези, имајући на уму да је основ истакнутог захтева накнада материјалне штете, погрешно је становиште изражено у жалби тужиоца да су за правилну одлуку о постављеном захтеву одлучне одредбе Законика о кривичном поступку, а не Закона о облигационим односима, које је применио првостепени суд. Наиме, чињеница је да Законик о кривичном поступку, који је важио у време када је вођен поступак против овде тужиоца, уређивао посебном главом поступак за накнаду штете, рехабилитацију и остваривање других права лица неосновано осуђених и неосновано лишених слободе (чл. 556. – 564). Међутим, поменуте одредбе прописују тачно одређене ситуације у којима се имају непосредно применити, јер као посебне одредбе имају предност у примени у односу на оне опште садржане у Закону о облигационим односима, и то када је реч о тачно прописаним видовима штете (због

неоснованог лишења слободe, неосноване осуде и др.). Ипак, као што је то иначе правило, а изричито прописано и одредбом члана 559. став 2. ЗКП, у случају да поменути закон није уредио посебним одредбама неку ситуацију, прво би се сходно примениле опште одредбе ЗКП, а затим и одредбе ЗОО, као закона којим је иначе уређен институт накнаде штете. Самим тим, неосновано се жалбом указује да би у конкретном случају примена одредаба Законика о кривичном поступку, водила повољнијем исходу предметне парнице по овде тужиоца. Дакле, првостепени суд је правилно квалификовао спорни однос парничних странака, правилно ценећи да овде тужилац није изведеним доказима створио уверење код суда да је претрпео материјалну штету (ни стварну, а ни измаклу корист), нити изведени докази ван разумне сумње говоре у прилог томе да је било незаконитог или неправилног рада органа тужене. Самим тим, и да је тужилац доказао у првостепеном поступку да је конкретном приликом претрпео материјалну штету, а није, било би потребно изведеним доказима утврдити и то да је она проузрокована радњама тужене, односно њених органа, које пак, да би постојала одговорност тужене сагласно одредби члана 172. ЗОО, морају бити незаконите или неправилне, што подразумева поступање противно закону или другом пропису, односно пропуштање да се закон или други пропис примене, односно чињење или нечињење противно уобичајеном или прописаном начину обављања делатности које штети праву или интересу неког лица. Следствено изложеном, како из приложених и изведених доказа пре свега не произлази да је тужилац наведену штету претрпео, нити да је она последица незаконитог или неправилног рада органа тужене, то овако постављеном тужбеном захтву није требало пружити тражену судску заштиту, а што је правилно закључио и првостепени суд.

Следствено изложеном, Апелациони суд у Београду је, на основу члана 390. ЗПП, донео одлуку као у ставу првом изреке ове пресуде.

Приликом одлучивања о основаности жалбе, односно законитости и правилности првостепене пресуде, другостепени суд је ценио и остале наводе жалбе тужиоца, али их није посебно образлагао, сагласно овлашћењу из члана 396. став 1. ЗПП, јер не могу довести до другачије, за тужиоца, повољније одлуке у овој парници.

С обзиром на исход спора и постигнути успех странака, потврђена је и одлука о трошковима поступка, садржана у ставу другом изреке ожалбене пресуде, на основу члана 401. тачка 2. ЗПП, јер је донета правилном применом ЗПП, док је њихова висина одмерена правилном применом Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, важеће у време доношења побијане пресуде.

Како тужилац није успео у поступку по правном леку, то је његов захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка одбијен, применом члана 165. став 1. у вези са чланом 153. став 1. ЗПП и одлучено као у ставу другом изреке ове пресуде.

Председник већа-судија
Драгана Бољевић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице

Јасмина Ђокић